Vlaams Parlement

stuk **2348** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 13 januari 2014 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heren Jean-Jacques De Gucht, Jo De Ro, Peter Gysbrechts, Sas van Rouveroij, Dirk Van Mechelen en Bart Tommelein

houdende het instellen van een indemniteitsregeling voor tijdelijke tentoonstellingen en langdurige bruikleen

verzendcode: CUL

TOELICHTING

1. Inleiding

Tijdelijke tentoonstellingen spelen een belangrijke rol in het cultuurbeleid. Zij bevorderen het publieksbereik en de participatie en stimuleren het ondernemerschap. Onderzoek heeft tevens uitgewezen dat dergelijke grote prestigieuze cultuurevenementen een belangrijke economische en toeristische impact hebben.

Wanneer een museum een tijdelijke tentoonstelling organiseert, gaat een heel groot deel van het budget naar verzekeringspremies. De verzekering van tijdelijke tentoonstellingen van erkende topwerken maakt 25 tot 40% van het totale budget uit. Om een concreet idee te geven: voor de grote tijdelijke tentoonstelling 'Van Eyck tot Dürer' in het Groeningemuseum van Brugge in 2010 werd meer dan 550.000 euro betaald aan verzekeringspremies. Een dergelijke financiële last bemoeilijkt duidelijk op termijn de mogelijkheden om collecties in Vlaanderen tentoon te stellen; de steeds hoger wordende verzekeringspremies vormen meer en meer een onoverbrugbare hinderpaal voor de organisatoren.

In de periode 2008-2010 zijn in Europa op dit gebied ervaringen uitgewisseld. De Europese Unie ondersteunde de Open Method of Coördination, Expert Working Group on the mobility of collections. De meeste Europese landen, met uitzondering van Cyprus, Estland, Griekenland, IJsland, Litouwen, Zwitserland en Portugal, hebben een systeem van overheidsgarantie in een of andere vorm ingevoerd, namelijk de indemniteitsregeling.

De indemniteitsregeling beoogt door het beperken van de verzekeringskosten van tijdelijke bruiklenen uit binnen- of buitenland een bijdrage te leveren aan het realiseren van prestigieuze tentoonstellingen. Door een overheidsgarantie voor schade of verlies aan de eigenaars van een uitgeleend of tentoongesteld stuk te geven, vallen de verzekeringskosten weg of worden ze gedrukt.

Uit de praktijk is gebleken dat het aantal effectieve schadegevallen praktisch nihil is waardoor de risico's op uitbetalingen door de overheid bijzonder laag liggen.

Dit voorstel van decreet voert een indemniteitsregeling in voor tijdelijke tentoonstellingen, geproduceerd of gecoproduceerd door de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap (Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen**,** M HKA en Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, KMSKA) en de erkende musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau zoals bepaald in het Erfgoeddecreet van 2012, en tevens voor langdurige bruikleen door die musea.

2. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 3

In dit artikel wordt de doelstelling van het voorstel van decreet uiteengezet. Bij het organiseren van een tentoonstelling ondervinden musea problemen met betrekking tot de verzekeringskosten. Die kosten lopen hoog op en zijn vaak niet te dragen. Een indemniteitsregeling kan tegemoetkomen aan de kosten. De regeling geldt voor de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap en de musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau. Kunstwerken die eigendom zijn van de federale overheid, vallen buiten de regeling.

Artikel 4

In dit artikel worden speciale bepalingen met betrekking tot aanspraak beschreven. Aanspraak op financiële middelen kan worden verleend onder de opschortende voorwaarden van verlies of schade aan de door derden in bruikleen afgestane voorwerpen. Dat geldt voor de werken die zich binnen Vlaanderen bevinden, ongeacht of ze afkomstig zijn uit binnen- of buitenland, en voor de werken in eigendom van de geciteerde musea die in het kader van representatieve culturele evenementen in binnen- en buitenland worden tentoongesteld zoals bij biënnales of wereldexpo's.

Het totaal van de aanspraken op financiële middelen in een begrotingsjaar wordt nader bepaald, evenals het residuaire bedrag. Van het totaal van de aanspraken kan ten hoogste 10% bestemd worden voor langdurige bruikleen.

Artikel 5

In dit artikel worden de procedure en de speciale voorwaarden waaraan men moet voldoen, geschetst.

Artikel 6

In dit artikel wordt de procedure beschreven inzake de verlening van indemniteitsverklaring.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding.

Jean-Jacques DE GUCHT

Jo DE RO

Peter GYSBRECHTS

Sas VAN ROUVEROIJ

Dirk VAN MECHELEN

Bart TOMMELEIN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° tijdelijke tentoonstelling: een tentoonstelling die beperkt is in de tijd;
2° indemniteitsregeling: garantieregeling voor tijdelijke tentoonstellingen en langdurige bruikleen.

Art. 3. Dit decreet heeft tot doel tegemoet te komen aan de hoge verzekeringskosten die gepaard gaan met de productie of coproductie van tijdelijke tentoonstellingen en met langdurige bruiklenen door de eigen erfgoedinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap en de musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau, met uitzondering van de kunstwerken die eigendom zijn van de federale overheid.

Art. 4. §1. De Vlaamse Regering kan ten behoeve van een tentoonstelling of van een langdurige bruikleen een aanspraak op financiële middelen verlenen onder de opschortende voorwaarden van verlies of schade aan de door derden in bruikleen afgestane voorwerpen.

§2. De Vlaamse Regering verleent de aanspraak voor:
1° werken in bruikleen die zich binnen Vlaanderen bevinden, ongeacht of ze afkomstig zijn uit binnen- of buitenland;
2° werken in eigendom van de musea als vermeld in artikel 3 die in het kader van representatieve culturele evenementen in binnen- en buitenland worden tentoongesteld.

§3. De aanspraak gaat in op het tijdstip dat het voorwerp op zijn normale verblijfplaats wordt op- of afgenomen om de reis naar de bestemming aan te vangen en duurt voort tot het tijdstip dat het voorwerp weer op zijn normale plaats is aangekomen en daar weer op zijn plaats is gezet of bevestigd.

§4. Het totale bedrag van de aanspraken op financiële middelen in een begrotingsjaar wordt nader bepaald door de Vlaamse Regering.

§5. De Vlaamse Regering stelt zich garant voor het risico vanaf een vooraf bepaald bedrag. Dat residuaire bedrag wordt bepaald door de Vlaamse Regering.

§6. Van het bedrag, vermeld in paragraaf 4, kan in een begrotingsjaar ten hoogste tien procent worden bestemd voor langdurige bruikleen.

Art. 5. §1. De aanvraag voor een indemniteitsverklaring gaat vergezeld van ten minste één verzekeringsofferte. De aanvraag wordt gericht aan de door de Vlaamse Regering aangestelde dienst.

In geval van een aanvraag voor een tijdelijke tentoonstelling wordt tevens een tentoonstellingsplan voorgelegd.

§2. De Vlaamse Regering laat zich voor het verlenen van een indemniteitsverklaring adviseren door een commissie. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling en aanstelling van die commissie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst bezorgt aan de Vlaamse Regering een advies waarin de in aanmerking komende tijdelijke tentoonstelling of bruikleen wordt getoetst.

§3. Bij de beoordeling van een aanvraag en de voorbereiding van de verlening van een indemniteitsverklaring kan de Vlaamse Regering de aanvrager verzoeken om inlichtingen te verschaffen over de beveiliging en veiligheid van de instellingen en de voorwerpen waarop de aanvraag betrekking heeft. Aanvullend kan een plan inzake klimaatbeheersing gevraagd worden.

§4. Een indemniteitsverklaring wordt voorts slechts verleend indien er naar het oordeel van de Vlaamse Regering een acceptabele verhouding aanwezig is tussen enerzijds het belang van de tentoonstelling of van de langdurige bruikleen en de besparing en anderzijds het door de gemeenschap te aanvaarden risico.

§5. Aanvullend gelden de volgende principiële voorwaarden:
1° de ontlening waarvan sprake is, is in het belang van het publiek;
2° het publiek toegankelijk maken van het werk is het doel van de gehele gedekte periode;
3° de nodige voorzieningen met betrekking tot de veiligheid zijn getroffen.

Art. 6. §1. De Vlaamse Regering bepaalt nader de procedure inzake de verlening van een indemniteitsregeling.

§2. Een indemniteitsverklaring vervalt, indien de instelling waaraan die verklaring is verleend, niet binnen de vier maanden na het einde van de desbetreffende tentoonstelling of langdurige bruikleen aan de Vlaamse Regering heeft bericht dat zich naar haar oordeel verlies van of schade aan voorwerpen waarop de indemniteitsverklaring betrekking heeft, heeft voorgedaan.

§3. Indien zich in de periode waarvoor een indemniteitsverklaring geldt, verlies van of schade aan voorwerpen waarop de indemniteitsverklaring betrekking heeft, voordoet, zendt de aanvrager aan de Vlaamse Regering een overzicht met de berekening van de geleden schade.

Art. 7. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Jean-Jacques DE GUCHT

Jo DE RO

Peter GYSBRECHTS

Sas VAN ROUVEROIJ

Dirk VAN MECHELEN

Bart TOMMELEIN